

De toekomst van religie, religie van de toekomst

André Droogers
Bilthovense Kring voor Wijsbegeerte en
Psychologie
24 november 2014

1

Uw thema

- Kunnen we de toekomst horen aankomen?
- Voorbij traditionele kaders en instituties?
- Overstijgt de versnelling ons?
- Minder maakbaarheid en toch nog grip?
- Mijn insteek: Religie

2

Opzet lezing

1. Religie werkelijk
2. Religie wezenlijk
3. Religie wenselijk

3

1. De feitelijke rol van religie

- Modernisering
 - De toepassing van de resultaten van wetenschap en techniek in de samenleving
- Vanaf ong. 1800; nooit eerder vertoond
- Daarmee verbonden processen

4

Vier acute wereldproblemen

- Armoede
- Geweld
- Vervuiling
- Conflicten rond verschillen

5

Modernisering en religie in de wereld

- Religie gestimuleerd
- Religie als politieke factor
- Religie zowel oorzaak als oplossing van problemen

6

Modernisering en religie in Nederland: Drie trends

- I. Betwiste religie
- II. Oplevende religie
- III. Gevarieerde religie

7

I. Betwiste religie

- Wetenschappelijk wereldbeeld (schepping, wonderen)
- Migratie, onttraditionalisering en individualisering holden gezag kerk uit
- Verzuiling en ontzuiling (hoewel...)

8

Wat is secularisatie?

Allerlei betekenissen:

- Religie verdwijnt door modernisering
- Verlies invloed religie in samenleving
- Ontkerkelijkking, leegloop, vergrijzing

9

Een beetje statistiek (CBS 2013)

- **RK 25%** **Protestant 16%** Moslims 5%
Overige religies 6% Samen 52 %
- Kerks: 17 % wel, 35 % niet
- Niet aangesloten 48 %, waarvan Atheïst 13%, = 35 % wel religieus
- Dus 70 % religieus buiten de religieuze instellingen

10

II. Oplevende religie

- Kerken
- New Age
- Migranten
- Media
- Merchandising

11

Redenen voor opleving

- Individualisering
- Waaromvragen blijven
- Modernisering heeft rafelrand aan problemen
- Media

12

III. Gevarieerde religie

- Wereldreligies veelkleurig
- Delen = vermenigvuldigen
- Modernisering gaf impuls
- Individualisering
- Syncretisme

13

2. Religie wezenlijk

- Menselijk
- Zingeving als gave en opgave
- Mensbeeld

14

Grotere gehelen

- Tijd
- Ruimte
- Natuur
- Samenleving
- Zelf
- Betekenisgeving
- Het kwaad
- De versnelling

15

Religie als remedie

- Religie biedt hanteerbaar groter geheel
- Grotere gehelen leveren symboliek
- Ervaring met macht als model
- Geïnspireerd op bijzondere ervaringen
- Vage grens geloof / ongeloof

16

3. Religie wenselijk

- De vier acute problemen
- Religies oorzaak en oplossing
- Van verschil en conflict naar overeenkomst en dialoog

17

God 3.0: Bijpassend godsbeeld

- God 1.0 en God 2.0
- God 3.0: godsbegrip en gidsbegrip
- Niet langer exclusief maar inclusief en tolerant
- Voorbij de verschillen
- Voor alle gelovigen
- Vergt monitoring van macht
- Helpt ons voorbij tegenstelling godsdienst-atheïsme

18

Religie in de toekomst

- Allemaal spelen we zingevingspelen
- Dat vergroot de kans op tolerantie
- En op de oplossing van de vier acute wereldproblemen

19

Terug naar uw thema

- Kunnen we de religie van de toekomst horen aankomen?
- Voorbij traditionele kaders en instituties?
- Overstijgt de versnelling ons?
- Minder maakbaarheid en toch nog grip?

20